

MARXA EXPLORATÒRIA A SANTA PERPÈTUA DE MOGODA

Marxes exploratòries des de la perspectiva de gènere i feminista al barri de Can Filuà,
al municipi de Santa Perpètua de Mogoda

Col·lectiu Punt 6

Juny 2022

1. INTRODUCCIÓ	3
2. MARC TEÒRIC	3
3. LES MARXES EXPLORATÒRIES	5
3.1 METODOLOGIA	5
2.2 CARACTERÍSTIQUES D'UN ENTORN SEGUR	6
1. Senyalització: saber on ets i on vas (Entorn senyalitzat)	7
2. Visibilitat: veure/percebre i ser vista/percebuda (Entorn visible)	7
3. La concurrència de persones: escoltar/percebre i ser escoltada/percebuda (Entorn vital)	7
4. Vigilància informal i accés a l'ajuda: Poder escapar i obtenir auxili (Entorn vigilat)	8
5. La planificació i el manteniment dels espais (Entorn equipat)	8
6. La participació comunitària de les dones (Entorn comunitari)	8
4. DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS	9
5. RESULTATS DE LA SESSIÓ PREPARATÒRIA	10
6. RESULTATS DE LA MARXA EXPLORATÒRIA	14
Recorregut: Des de Serveis Socials al Parc de les Aigües, passant per la Plaça de la República i fins el carrer de la Dibuxanta, acabant a l'encreuament amb el carrer de la Mestra.	16
Estratègies per incrementar l'autonomia i seguretat	29
7. RECOMANACIONS PER A LA MILLORA DE LA PERCEPCIÓ DE SEGURETAT	31

1. INTRODUCCIÓ

La marxa exploratòria al barri de Can Filuà, al municipi de Santa Perpètua de Mogoda es van proposar com una activitat de sensibilització per a dones sobre l'abordatge de la seguretat des d'una perspectiva comunitària i feminista i la necessitat de valorar la influència de l'entorn físic sobre la percepció d'(in)seguretat de les dones. Les Marxes Exploratòries són una eina per a descriure col·lectivament l'espai urbà i serveixen per a diagnosticar i fer propostes des de l'experiència viscuda.

Aquest informe recull i organitza les aportacions fetes per les dones participants, en relació amb les 6 qualitats que treballa el Col·lectiu Punt 6 per fer aportacions a l'anàlisi de transformacions futures que vulguin millorar aspectes diversos de la percepció d'(in)seguretat en l'entorn de l'itinerari realitzat per la marxa exploratòria.

2. MARC TEÒRIC

Tradicionalment, l'urbanisme s'ha considerat una matèria neutra, és a dir, que la manera de dissenyar els diferents espais no beneficiava ni afectava cap persona o col·lectiu. Però, des dels anys setanta, el feminisme ha demostrat que això no és cert i ha treballat per posar la vida de les persones al centre de les decisions urbanes. Vivim en una societat desigual en què les persones tenim diferents oportunitats i obligacions depenent de si som dones, homes o tenim identitat no binària, i aquesta desigualtat es veu reflectida en la manera com es construeix, s'utilitza i es gaudeix dels espais.

Davant d'aquesta manera de simplificar la realitat de l'urbanisme tradicional, l'**urbanisme feminista** posa al centre de les decisions urbanes la vida quotidiana de les persones, conformada per les activitats que es realitzen en un espai i en un temps finit. Les activitats de la nostra vida quotidiana es poden classificar en quatre esferes: productiva (activitats de treball remunerat), reproductiva (activitats i tasques domèstiques i de cura, majoritàriament no remunerades), comunitària (activitats de participació política i comunitària), pròpia (de cura pròpia, d'oci de descans). L'urbanisme feminista, a diferència de l'urbanisme que respon a una lògica capitalista i patriarcal, dóna el mateix valor a les quatre esferes, visibilitza les tasques domèstiques i de cura amb la fi de què es valorin i comparteixin socialment, i visibilitza la contribució de les dones a la construcció de ciutat. L'àmbit de l'oci nocturn és part de l'esfera pròpia i també de l'esfera productiva d'algunes persones, i per tant, és una part de la vida quotidiana de les persones, en particular de la gent jove, ja que l'oci nocturn és un espai socialitzar de gran rellevància durant la joventut. Per tant, s'ha d'incloure com un espai quotidià i no com quelcom excepcional o marginal com moltes ciutats a vegades fan, on les zones d'oci acaben estant a barris degradats on la percepció d'inseguretat és alta.

L'urbanisme feminista aborda els diferents aspectes que conformen una ciutat: **mobilitat, espai públic, equipaments i serveis, habitatge, participació comunitària i seguretat**. Aquesta

última, la seguretat, ha sigut un dels temes de més preocupació de l'urbanisme feminista, a causa de com influeix, **condiciona i limita la violència masclista al dret de les dones a la ciutat.**

La **construcció d'espais segurs d'oci des d'una perspectiva feminista** parteix d'una visió de la seguretat i de l'abordatge de la violència masclista que posa el centre d'atenció en la percepció d'inseguretat que viuen les dones a l'espai públic, tenint en compte la continuïtat i la connexió entre les violències viscudes entre l'espai públic i l'espai privat. En aquesta aproximació a la seguretat i la violència, es considera a les dones en la seva diversitat com a expertes dels territoris on viuen i per on es mouen. Per tant, la seva participació en la construcció d'espais segurs és imprescindible.

Tot i que la percepció de seguretat no només depèn de factors físics, sinó també de factors socials, polítics i econòmics, la configuració física de l'entorn condiciona aquesta percepció (no és el mateix caminar per un lloc fosc que per un lloc ben il·luminat, per un carrer pel qual hi ha gent que per un altre on no hi ha ningú...) Tenir una **bona percepció de seguretat significa que ens sentim lliures de caminar per qualsevol espai i sense por.** Moltes vegades evitem anar a alguns llocs o canviem els recorreguts de tornada a casa per a evitar espais perquè ens donen percepció d'inseguretat.

La **percepció de seguretat** està vinculada estretament amb les característiques socials d'una persona, i el gènere té un paper fonamental en com les dones, homes i persones d'identitat no binària perceben els espais i a quin tipus d'elements tenen por. És necessari intervenir sobre els espais perquè totes les persones, independentment de les característiques socials, puguin utilitzar i gaudir els espais públics, comunitaris i domèstics, sense restringir els seus moviments o activitats que desenvolupen per por.

En el present informe es fa una anàlisi dels elements que condicionen la percepció de seguretat al voltant dels espais públics del barri de Can Filuà, a Santa Perpètua de Mogoda, a partir de la informació obtinguda a la Marxa Exploratòria.

Objectius generals:

- Identificar *in situ* quins són els espais favorables i desfavorables dels municipis per afavorir la seguretat de les dones.
- Reflexionar sobre la incidència del disseny urbanístic i la planificació urbana en la vida quotidiana de les persones.
- Analitzar com el gènere i altres variables com l'edat, l'origen, la classe, la història migratòria, etc. influeixen en el dret a la ciutat.
- Proporcionar eines teòriques per a repensar els espais quotidians.
- Visibilitzar i valorar el coneixement propi que les dones tenen sobre el seu entorn i convertir-lo en criteris que puguin millorar l'entorn urbà i la seva percepció d'(in)seguretat.

- Fer una relatoria de les característiques favorables i desfavorables que acompanyen la percepció d'(in)seguretat per a les dones en l'itinerari proposat de la Marxa.

3. LES MARXES EXPLORATÒRIES

3.1 METODOLOGIA

Les marxes exploratòries són una eina que permet analitzar des d'una perspectiva feminista com la configuració física, social i simbòlica dels espais urbans condiona la percepció d'(in)seguretat. L'objectiu de la marxa exploratòria és fer un **recorregut per l'espai urbà des d'una mirada feminista interseccional**, visibilitzant els aspectes que ens generen inseguretat i també aquells aspectes que ens proporcionen autonomia i llibertat a la ciutat. Durant el recorregut es debat i valora l'experiència quotidiana de cadascuna de les persones participants i també les particularitats pròpies d'aquestes experiències que són diferents en funció del sexe, el gènere, l'edat, l'origen, la identitat sexual, la diversitat funcional, l'experiència migratòria entre altres aspectes. També es convida a les persones participants que fotografiïn elements que reflecteixin les seves percepcions i la seva mirada i vivència de l'entorn. En finalitzar la marxa exploratòria, es fa una reflexió col·lectiva i es convida a compartir les seves experiències.

Les marxes exploratòries són una **metodologia iniciada a Canadà, a les ciutats de Montreal i Toronto a principis dels anys 90**. A partir d'un increment d'agressions sexuals contra dones que van viure a la ciutat de Montreal, grups feministes en resposta a aquesta problemàtica van optar per pressionar al govern de la ciutat. Fruit d'aquestes demandes, i d'altres no només relacionades amb la seguretat sinó també amb la vida quotidiana de les dones, l'ajuntament de Montreal va crear el Consell de Dones Montrealeses. I una de les demandes i accions que van sorgir d'aquest consell és la realització d'auditories de seguretat de les dones, i en particular, a través de l'organització de marxes exploratòries pels diferents barris de la ciutat. Femmes et Ville va ser el programa de la ciutat encarregat de portar a terme aquestes marxes. Les marxes exploratòries també fa molts anys que es fan a Toronto, a càrrec de l'organització METRAC. I després aquest treball es va internacionalitzar amb la creació de l'organització no governamental Women in Cities International.

Les marxes exploratòries consisteixen a recórrer un barri o un entorn concret amb un grup reduït de dones, entre 5 i 15 dones, per tal de detectar i analitzar **quins elements físics i socials condicionen la percepció de seguretat de les dones que viuen i utilitzen un determinat entorn**. A part de ser una eina de diagnosi per obtenir informació de com respondre a aquesta problemàtica des de l'urbanisme, també és una **eina d'organització col·lectiva de les dones**, ja que permet visibilitzar el coneixement que tenen les dones veïnes de l'entorn per on viuen i es mouen, alhora que valora la seva participació activa en el disseny i promou la transformació dels seus entorns urbans.

Aquest treball que es va iniciar a Montreal va recollir molta informació sobre quins elements contribuïen a la percepció de seguretat de les dones. D'aquest treball sorgeixen els famosos **6 principis bàsics per un entorn segur** des de la mirada de les dones. El treball realitzat a Montreal durant molts anys es va publicar al 2002 la *Guide d'aménagement pour un environnement sécuritaire*, coordinada per Anne Michaud, representant de Femmes et Ville en aquells moments. Tant aquests principis com les eines d'auditoria de seguretat urbana i de marxes exploratòries han sigut adaptades a diferents contextos i portades a la pràctica, per exemple, per la *Red Mujer y Hábitat de América Latina*, que porten treballant en projectes de ciutats segures per les dones des dels anys 90, com per Jagori a la Índia, o Col·lectiu Punt 6 amb la publicació recent d'*Entorns Habitables*.

Les marxes exploratòries continuen sent una eina indispensable per descriure i analitzar la percepció dels espais des d'una perspectiva de gènere. En l'actualitat, es fan marxes exploratòries amb diferents grups. Però és important entendre que en tractar temes de violència masclista, cal que el grup permeti que les persones que l'integren es puguin sentir còmodes compartint les seves vivències i percepcions. Per tant, **és essencial que no siguin grups mixts**, sinó que es facin amb dones i persones amb identitats no binàries, o en grups separats que comparteixin realitats. Per exemple: dones amb diversitat funcional, dones lesbianes, dones trans, dones grans, etc.

2.2 CARACTERÍSTIQUES D'UN ENTORN SEGUR

Partint del coneixement aportat per les dones a Montreal des dels anys 80 i dels 6 principis de seguretat de les dones elaborats per Anne Michaud a la *Guide d'aménagement pour un environnement urbain sécuritaire de la Ville de Montréal* dins del programa Femmes et Villes de 2001, Col·lectiu Punt 6 utilitza les 6 característiques que es consideren que ha de tenir un entorn segur des de la perspectiva de gènere¹ per dinamitzar una marxa exploratòria.

Les 6 característiques són:

¹ Col·lectiu Punt 6. Entorns Habitables. Auditoria de seguretat urbana amb perspectiva de gènere a l'habitatge i l'entorn. http://www.punt6.org/wp-content/uploads/2018/01/Entorns_habitables_CAT_FINAL.pdf

1. SENYALITZACIÓ: SABER ON ETS I ON VAS ENTORN SENYALITZAT

2. VISIBILITAT: VEURE I SER VISTA ENTORN VISIBLE

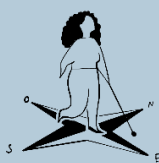
3. LA CONCURRÈNCIA DE PERSONES: ESCOLTAR I SER ESCOLTADA ENTORN VITAL

4. VIGILÀNCIA FORMAL I ACCÉS A AJUDA: PODER ESCAPAR I OBTENIR AUXILI ENTORN VIGILAT

5. LA PLANIFICACIÓ I EL MANTENIMENT DELS LLOCS: VIURE EN UN AMBIENT NET I ACOLLIDOR ENTORN EQUIPAT

6. LA PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT: ACTUAR EN CONJUNT ENTORN COMUNITARI

1. Senyalització: saber on ets i on vas (Entorn senyalitzat)

Un **entorn senyalitzat** és el que disposa de senyalització visual, acústica i tàctil que ens ajuda a orientar-nos fàcilment, localitzades estratègicament i que serveixen per reconèixer i entendre l'espai de forma clara, precisa i equitativa. Disposant de senyals i mapes per afavorir l'orientació amb un llenguatge i una iconografia no sexista

2. Visibilitat: veure/percebre i ser vista/percebuda (Entorn visible)

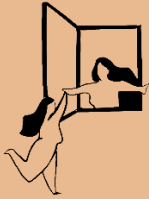
Un **entorn visible** és aquell que promou la capacitat de veure i ser vista, percebre i ser percebuda en l'espai, des dels aspectes més físics de la planificació urbana i també simbòlicament, reconeixent les dones com agents socials i sense caure en estereotips de tractar-les com a objectes o víctimes. Fomentant espais que reconeguin figures i rols infravalorats perquè han estat desenvolupats per dones.

3. La concurrència de persones: escoltar/percebre i ser escoltada/percebuda (Entorn vital)

Un **entorn vital** és concorregut amb gent diversa que està desenvolupant activitats diverses als espais públics i comunitaris a diferents hores del dia. La vitalitat sorgeix de la presència simultània i continua de persones i de la densitat d'activitats i usos als carrers i espais.

4. Vigilància informal i accés a l'ajuda: Poder escapar i obtenir auxili (Entorn vigilat)

Un **entorn vigilat** és aquell que permet la vigilància informal, aquella exercida entre iguals i de manera solidària i no autoritària. Vigilar és "cuidar" i ha de ser una tasca compartida per totes les persones. La vigilància informal es dona quan existeix diversitat social, física i funcional, que permet a la varietat de persones, activitats i usos respondre a les diferents necessitats de les persones en funció del gènere, sexe, edat, diversitat funcional, origen, cultura i condició social, entre altres factors.

5. La planificació i el manteniment dels espais (Entorn equipat)

Un **entorn equipat** és aquell que disposa d'infraestructures i elements que donen suport a les activitats de la vida quotidiana a una distància i temps adequat garantint un ambient net i acollidor, incloent-hi tots els elements necessaris (bancs, lavabos públics, espais de cures, etc.), evitant la privatització de l'espai públic i garantint l'accessibilitat universal.

6. La participació comunitària de les dones (Entorn comunitari)

Un **entorn comunitari** és quan s'afavoreix l'apropiació dels espais i el sentiment de pertinença de les persones, reforçant la cohesió social, la solidaritat i la participació comunitària a l'entorn. Recolzant la construcció d'entorns segurs i de reconèixer les dones com a expertes i generadores de comunitat.

4. DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS

El treball preliminar de plantejament i coordinació de la sessió preparatòria i la marxa exploratòria s'ha portat a terme amb la persona representant tècnica de Participació i Acció Veïnal de l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

Per tal d'analitzar les percepcions de seguretat i com aquestes es podrien millorar, es parteix de l'experiència prèvia de Col·lectiu Punt 6 en matèria de seguretat urbana des de la perspectiva de gènere per dinamitzar la marxa exploratòria de Can Filuà, i la sessió introductòria. Durant l'itinerari s'han introduït els conceptes que descriuen les qualitats que proposa analitzar aquesta metodologia: senyalitzat, visible, vigilat, equipat, vital i comunitari i, s'han promogut diàlegs entre les participants amb la finalitat d'exposar i reflexionar sobre els elements de la configuració física i social de l'entorn urbà que poden estar condicionant la percepció de seguretat. Durant el recorregut s'ha gravat material de treball i s'han pres fotografies per exemplificar qualitats exposades.

La **sessió preparatòria** s'ha realitzat el dilluns 30 de maig de 19h a 21h al Centre Cívic de Can Taió i hi ha participat 4 dones d'entre 44 i 62 anys. Les dones que han participat, des de la seva experiència, han analitzat l'entorn i proposat uns punts de parada per parlar d'alguns dels espais més rellevants i recorreguts quotidians del barri i el seu entorn.

La sessió ha tingut una primera part introductòria dels conceptes que planteja l'urbanisme feminista i una segona part de taller de mapatge on, a partir d'una activitat de reflexió individual, s'ha proposat traçar els itineraris a partir del coneixement que tenen de la vida quotidiana en l'entorn dels barris objectes d'aquest treball. La sessió ha tingut una durada aproximada d'1 hora i mitja i el resultat ha servit per a transmetre els conceptes fonamentals, escoltar la primera exposició de les problemàtiques i marcar els itineraris amb la ubicació de 6 o 8 parades, l'horari de la convocatòria i els punts de trobada i final de la marxa.

La **marxa exploratòria** s'ha realitzat el dijous 2 de juny de 19h a 21h i hi ha participat 12 dones veïnes de Can Filuà.

Totes elles dones cis d'entre 31 i 73 anys, a més d'una nena de 2 anys, una d'elles amb diversitat funcional, una d'elles migrada, i una dona pertany a una família monomarental. Les dones de més de 65 anys combinen la seva jubilació o la seva situació de pensionista amb activitats relacionades amb el voluntariat o l'activisme. Les dones menors de 65 anys tenen la majoria feina remunerada amb contracte laboral, excepte la dona amb diversitat funcional que és pensionista. Algunes de les dones que treballen combinen la seva feina amb els estudis (dues), amb feina remunerada autònoma (una), o amb treball domèstic i de cures no remunerat (una dona). Pel que fa a les dependències, una de les dones té un infant d'entre 0 i 2 anys a càrrec, dues altres dones tenen dos joves de més de 18 anys a càrrec, una de les quals sumats a una persona gran dependent a càrrec. La dona que té més persones dependents al seu càrrec són tres, una d'entre 0 i 2 anys, una d'entre 3 i 11 anys, i una altra

d'entre 12 i 17 anys. Una de les dones més grans del grup té una persona gran a càrrec. La majoria d'elles viuen amb parella, o amb la parella i els fills i filles, excepte la mare de família monomarental que viu amb la seva criatura. Totes les dones van compartir el seu coneixement del territori a través de les seves experiències quotidianes per parlar de les seves percepcions d'inseguretat.

Durant el recorregut s'han analitzat els diferents aspectes de la configuració física i social que condicionen la percepció de seguretat. A continuació, es descriuen els elements que s'han desenvolupat durant la marxa.

El **resultat** d'aquest treball fa referència a la marxa exploratòria i es presenta com una **diagnosi amb la recopilació d'informació i l'observació participant** recollida durant aquesta. D'altra banda, s'inclou un apartat **d'accions propositives** que poden ajudar a millorar la percepció d'(in)seguretat dels aspectes desfavorables descrits en la marxa i des d'una perspectiva feminista.

La diagnosi serveix per a argumentar i fonamentar l'enunciat d'accions propositives i es presenta en relació amb les qualitats del treball que desenvolupa el Col·lectiu Punt 6 per abordar la seguretat de les dones des d'una perspectiva de gènere feminista. Les qualitats no fugen del concepte de la vida quotidiana en la seva complexitat i del concepte de gènere interseccional per incloure les característiques que afecten les persones en la seva diversitat.

Les propostes han estat enunciades a les marxes o es deriven de l'anàlisi de la diagnosi i es presenten en relació amb les qualitats que poden ajudar a millorar la percepció d'(in)seguretat. És important aclarir que les propostes s'han ubicat on millor responen a determinats aspectes desfavorables, ja que una acció propositiva pot contribuir a millorar diferents qualitats a la vegada.

5. RESULTATS DE LA SESSIÓ PREPARATÒRIA

La sessió preparatòria s'ha dividit en dues parts. En primer lloc, s'ha fet una introducció teòrica, per endinsar-nos al concepte de seguretat urbana amb la perspectiva de gènere i feminista, dins del marc teòric de l'urbanisme feminista.

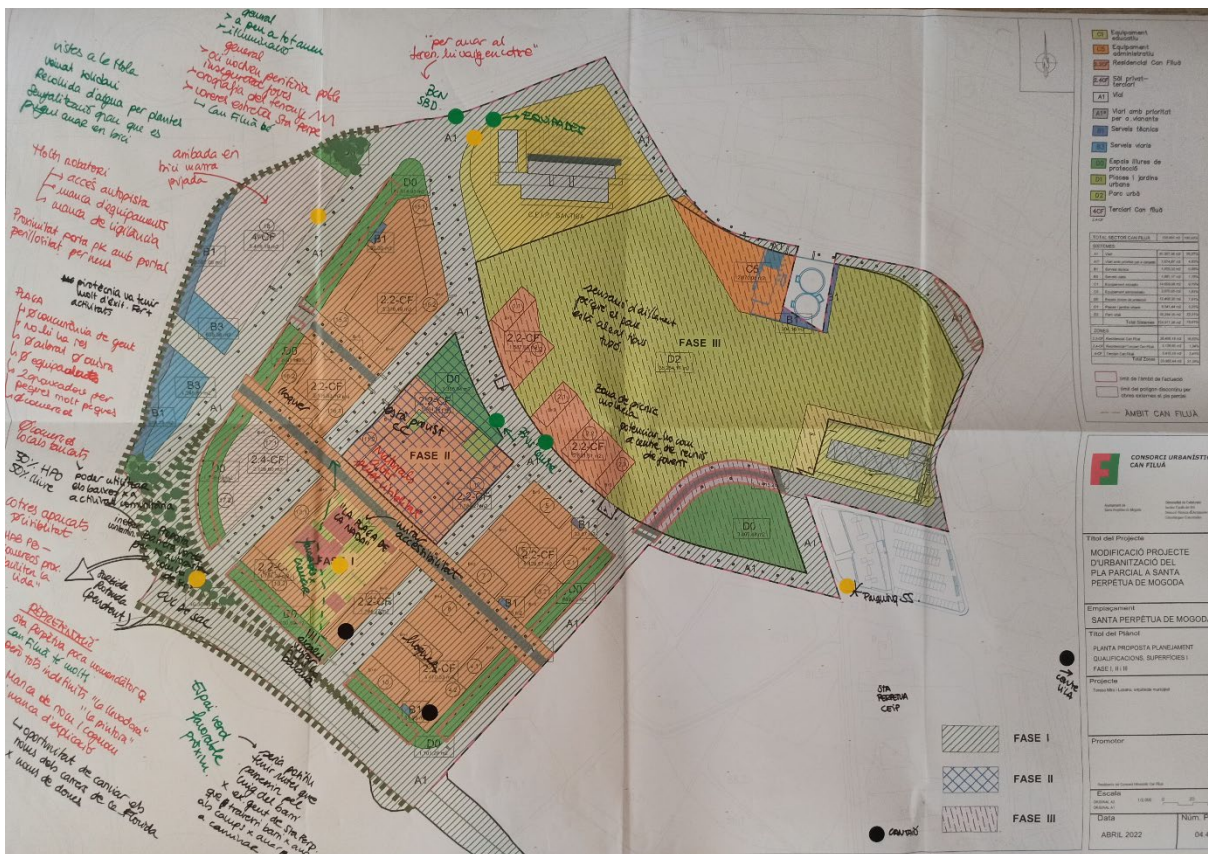
En segon lloc, les dones han fet un exercici de reflexió individual per valorar tres elements que contribueixen a la teva autonomia, llibertat i dret a la ciutat, sense violències masclistes. I després, tres elements desfavorables que condicionin la teva percepció d'(in)seguretat en els espais i desplaçaments de la teva vida quotidiana.

Valora tres elements favorables que contribueixen a la teva autonomia, llibertat i dret a la ciutat sense violències masculines i tres elements desfavorables que condicionin la teva percepció de (in)seguretat en els espais i desplaçaments de la teva vida quotidiana

FAVORABLES	DESFAVORABLES
<ul style="list-style-type: none"> * vecindad solidaria * armonia del ambient * algibe de l'voia, 	<ul style="list-style-type: none"> * los robos * mal senyalizado * la puerta del garaje al lado del portal

Un cop cadascú havia pogut apuntar aquests aspectes, es realitza una posada en comú situant-los al mapa de Can Filuà. Totes les dones van poder aportar les seves percepcions sobre l'entorn del barri, i entre totes vam anar construint un plànol col·lectiu. A més, es va completar amb el resta d'apunts i reflexions que sorgien del diàleg entre totes, relacionat amb aspectes que considerem favorables d'elements de Santa Perpètua o desfavorables.

El resultat del plànol és aquest:

Els gomets negres indiquen on viuen les dones, i els gomets gracs són les propostes d'espais on parar durant la marxa. En resum, els resultats del taller de mapatge han estat:

Aspectes favorables:

- L'existència d'una xarxa de transport públic amb una parada digne amb informació sobre el servei, distribuïdes al barri de Can Filuà que l'ajuden a estar connectat amb les principals ciutats de referència (Sabadell i Barcelona) així com també amb el centre de la vila de Santa Perpètua. A les parades, tot i estar ben equipades, es podria afegir un botó (o connexió App) per demanar ajuda. Més d'una dona ha valorat com a aspectes favorables la connexió del transport públic.
- L'existència de grans senyals que indiquen les vies per anar en bicicleta com a recorregut preferent (a Santa Perpètua, no al barri).
- La presència d'arbrat i vegetació, amb els espais d'ombra que generen (a Santa Perpètua, no al barri).
- Les activitats, diürnes i nocturnes, que s'organitzen a l'espai públic a certs barris de Santa Perpètua. En general, a Can Filuà expliquen que tant sols ha passat alguns cops (la Pirotècnia, per exemple) i el veïnat ho valora molt positivament.
- L'amplitud dels carrers, així com de les voreres. En ser un barri de nova construcció valoren molt favorablement aquest aspecte, ja que permet tenir una accessibilitat molt més universal que altres zones de Santa Perpètua.
- La bona il·luminació dels carrers de nit.
- El municipi permet la possibilitat d'anar a peu a tot arreu, sobretot, als barris del centre.
- La solidaritat del veïnat de Can Filuà i el bon ambient es valora molt positivament per les veïnes que hi viuen (més d'una de les dones que han vingut han valorat en aquesta línia).
- Alguns dels edificis de nova construcció compten amb un sistema de recollida d'aigües pluvials que permet al veïnat regar les plantes i l'espai de pati.
- Les vistes des de Can Filuà a la Mola.
- La proximitat de Can Filuà amb l'entorn natural i els camps per anar a passejar.

Aspectes desfavorables:

- La presència de cotxes aparcats dóna inseguretat, tant pels recorreguts a peu com en bicicleta, a Santa Perpètua.
- La pressió del cotxe en els trajectes en bicicleta, a Santa Perpètua en general.
- Al barri de Can Filuà està compostat a partir de plantes baixes tancades en sí mateixes, ja que algunes són habitatge sense relació amb el carrer, i altres locals tancats, aspecte que dóna la sensació de solitud.
- La zona d'oci nocturn està situada a la perifèria del municipi, aspecte que no ajuda al jovent a poder-hi accedir de forma segura i autònoma, genera accidents si agafen els cotxes, i inseguretat si hi van a peu.
- La orografia del terreny dificulta l'accés en bicicleta al barri de Can Filuà, i dificulta l'autonomia de la gent gran.

- Els múltiples robatoris que ha patit el barri de Can Filuà (al bloc, als cotxes i a les cases) es valoren molt desfavorablement, ja que posa el veïnat en situació d'alerta i percepció d'inseguretat i vulnerabilitat molt forta. Els possibles motius d'aquesta situació és la proximitat amb l'autopista, que permet una fugida ràpida, la desolació del barri, la manca d'equipaments i serveis públics, i la manca de vigilància, tant formal com informal, ja que hi ha molt poca vitalitat i poc veïnat.
- La mala senyalització dels elements urbans i els espais del barri i municipi.
- La situació de les portes dels aparcaments privats dels edificis de nova construcció de Can Filuà estan situades al costat dels accessos vianants als habitatges, de manera que genera percepció d'inseguretat per les famílies en relació a la canalla i la proximitat dels cotxes a les entrades i sortides.
- L'existència de descampats a Can Filuà pendents de construcció, plens de vegetació que obstaculitza la visibilitat i genera percepció d'inseguretat.
- Manca d'accessibilitat a la plaça de Can Filuà.
- Manca d'activitat i ús a la plaça de Can Filuà. Els possibles motius són la manca de vitalitat i concurrència de gent a l'espai públic, la manca d'equipament de la plaça amb elements per l'ús i arbrat per a la protecció del sol, i manca d'activitat econòmica a la zona.
- Manca de connectivitat amb la RENFE. Les dones expliquen que per agafar el tren hi van amb cotxe.
- Presència de soroll al barri de Can Filuà per la proximitat amb l'autopista. Una mesura prevista per evitar-ho és la instal·lació d'arbrat com a barrera protectora per a la contaminació acústica.
- Manca de connectivitat amb l'autopista, a través d'una de les sortides amb rotonda pendents, aspecte que provoca que una part del barri sigui cul-de-sac.
- Manca de comerços de proximitat per a resoldre la vida quotidiana d'una forma pròxim a Can Filuà.
- El nomenclàtor de Can Filuà, tot i que estigui molt feminitzat, les dones consideren que hi ha una manca de referència a persones concretes referents, ja que la majoria de noms són genèrics: la llevadora, la pintora... Consideren que per una representativitat favorable de les dones al nomenclàtor s'hauria de tenir en compte els noms i cognoms d'aquestes, així com una breu explicació per donar a conèixer la seva història.
- Manca d'equipament del Parc que separa Santa Perpètua del barri de Can Filuà. A més, consideren que la sensació que el barri està aïllat, en part podria ser perquè el parc està alçat en forma de turó.

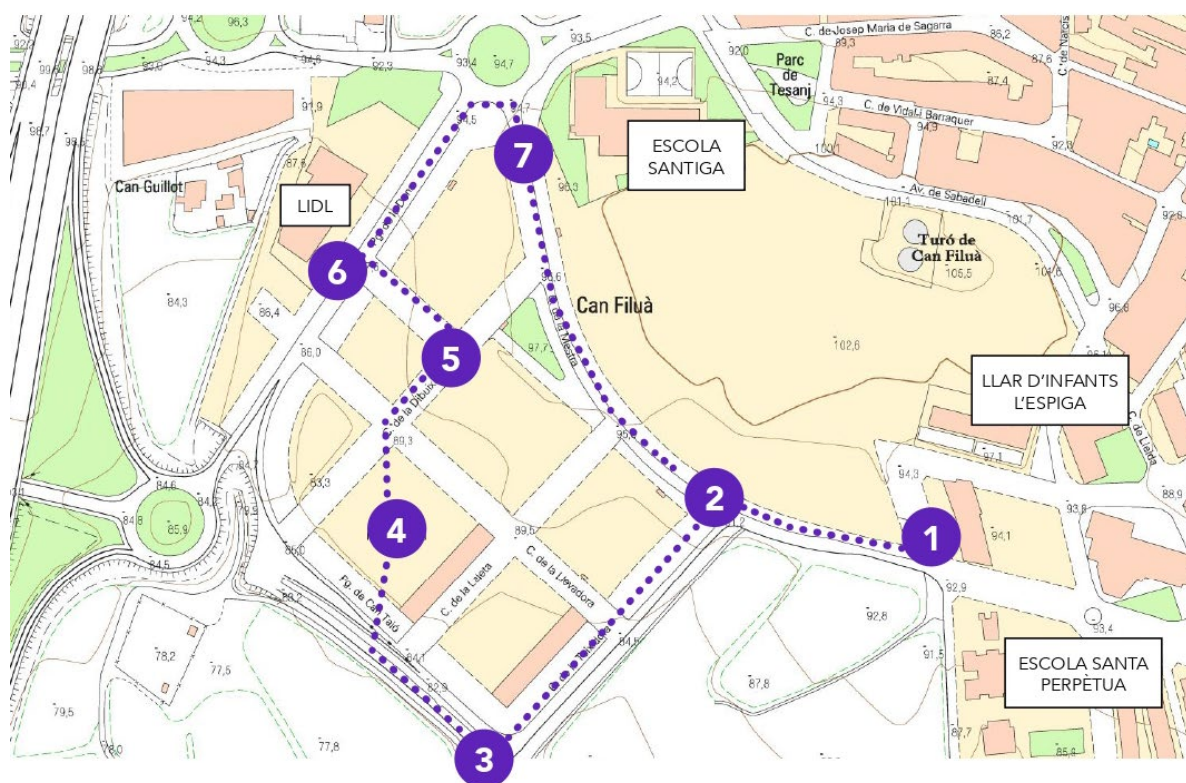
6. RESULTATS DE LA MARXA EXPLORATÒRIA

S'ha dissenyat el recorregut a partir d'espais concrets del barri interessants per parlar-ne amb les dones, tenint en compte la localització dels recorreguts habituals de les dones de Can Filuà i entorn, i alguns dels equipaments o espais públics que formen part de la seva xarxa quotidiana.

A part dels espais per on es va fer el recorregut, les dones també van parlar d'elements que les fan tenir percepció d'inseguretat o d'elements generals de la configuració física i socials dels espais. En general, la percepció d'inseguretat és més elevada de nit que de dia, i més a l'hivern que a l'estiu, ja que es fa fosc més aviat i a l'estiu sempre hi ha més ambient perquè també hi ha més hores de llum i les condicions climàtiques permeten l'ús de l'espai d'una forma més agradable.

Mapa del recorregut:

En total es van planejar fer 8 parades, però finalment en van ser 5, on es van comentar diversos temes. Les parades que es van realitzar són:

- 1a parada – Parc de les Aigües, al Carrer de la Mestra
- 2a parada – Relació amb l'entorn natural i camps, al Passeig de Can Taió
- 3a parada – Plaça de la República
- 4a parada – Descampats i previsió del Centre Cívic
- 5a parada – Entorn del carrer de la Dibuixanta

Recorregut: Des de Serveis Socials al Parc de les Aigües, passant per la Plaça de la República i fins el carrer de la Dibuxanta, acabant a l'encreuament amb el carrer de la Mestra.

PARADA 1: Parc de les Aigües, al carrer de la Mestra

El punt de trobada acordat a la sessió preparatòria va ser l'aparcament de Serveis Socials. En trobar-nos les 12 dones per fer la marxa, mentre esperem ser-hi totes, algunes podem anar al lavabo gràcies al Supeco, que disposa de lavabos d'ús públic ben equipats.

Seguim avançant en direcció al barri de Can Filuà, després d'una petita introducció. En passar pel costat del parc, a l'alçada del carrer de la Teixidora, ens aturem.

No hi ha un punt de trobada pel veïnat. Que podria ser el parc.

Les dones consideren que el parc podria ser una peça clau pel que fa a la trobada veïnal, reunions en grup i espai per estar-s'hi. La seva orografia i configuració física afavoreix la sensació d'aïllament de Can Filuà, ja que és un parc que no es pot creuar, que no té usos, i que està situat a un espai clau de connexió del barri amb la resta de poble.

Si fos un parc que fos accessible que s'hi pogués caminar o creuar-lo, tindríem la sensació la meva mare i jo que vivim més a prop, perquè cada una viu a una banda del parc.

També depèn com sigui aquest camí, igual depèn de l'hora no hi passaria.

No hi cal una avinguda, no cal que estigui molt urbanitzat, com el Parc Central.

Si el parc és molt bonic però no t'hi pots assentar perquè no hi ha ombres, i hi toca tota la solana... No serveix per res.

A mi això em passa amb ella, quan busquem espais infantils, aquí a Santa Perpètua la majoria no tenen ombra...

Es valora que el parc té una ubicació favorable per tal que pugui actuar com a eix connector, alhora que com a punt de trobada. A les dones els agradaria que es mantinguessin les condicions naturals del parc, és a dir, que l'espai funcioni com a pulmó verd, natural i amb poca intervenció urbanitzada. En aquest sentit, les dones estan d'acord que no volen un parc amb les mateixes característiques que el Parc Central, ja que consideren que està massa

urbanitzat amb manca de característiques naturals. A més, també consideren que als espais públics de Santa Perpètua hi ha una manca d'ombra de forma generalitzada, aspecte que dificulta l'estada, sobretot, als espais infantils amb la canalla.

En resum, les dones coincideixen que el Parc de les Aigües ha de ser per una banda, un punt de trobada pel veïnat de la zona, i per altra banda, ha d'actuar com a element connector entre el barri i el poble.

Quan els pares van a buscar els nens i les nenes, que puguin venir aquí...

Després diem que només ens trobem per problemes!

Que no acabin posant contenidors i baretos, que ja tenim un model així.

Una de les propostes és mirar quins usos hi ha a la zona, com per exemple, la proximitat de les escoles, per poder acollir les necessitats d'aquestes usuàries. A més, tenint en compte que al municipi ja hi ha un altre gran parc, el Parc Central, les dones consideren que s'haurien d'analitzar quins usos cobreix un, per tal de poder-los combinar i suplir a l'altre, i en aquest sentit, poder destinar el Parc de les Aigües a usos que no cobreix els parc ja existents.

Tenir espais de trobada és fonamental per fer teixit de barri i afavorir el sentiment de pertinença i cura dels espais.

Ens hem aturat al costat d'un carril bici, al carrer de la Mestra. Les dones consideren que és molt favorable adequar Santa Perpètua per l'ús de la bicicleta, però no valoren favorablement aquest carril, ja que no té continuïtat. Pel que fa a la configuració física, les dones valoren favorablement l'amplada i la distinció a través del color del paviment i els elements separadors, i consideren que com que és una vorera ampla, hi ha prou espai per les bicicletes i prou espai pels vianants, aspecte que valoren positivament. Tot i això, el fet que sigui per la vorera genera discrepàncies a l'hora d'analitzar-lo, ja que moltes consideren que les bicicletes haurien d'ocupar l'espai dels cotxes, en comptes d'ocupar el dels vianants, però són conscients que a Santa Perpètua és molt difícil poder instaurar aquest model de mobilitat a tot arreu, ja que hi ha molts carrerons estrets amb voreres mal equipades. Algunes

expliquen també que no s'ha volgut resoldre la continuïtat del carril bici on ens trobem per aquest fet, ja que l'Ajuntament vol apostar perquè les bicicletes puguin anar per la calçada.

Com que moltes de les assistents a la marxa es mouen amb bicicleta per Santa Perpètua, comparteixen la seva experiència. En general, les dones estan d'acord en que la bicicleta ha d'anar per la calçada, però algunes opinen que aquest fet, si no està ben equipat, genera molta percepció d'inseguretat anar tant propera als cotxes, i per tant, caldria buscar la manera de poder anar per la calçada però amb prou distància o altres elements separadors com per afavorir la percepció de seguretat de les dones ciclistes i no sentir-se envaïdes o assetjades per cotxes. A la sessió preparatòria també van sortir reflexions entorn la percepció d'inseguretat i les molèsties que genera l'assetjament dels cotxes a les dones ciclistes al municipi.

Jo els invitaria a que agafessin la bici i vinguessin fins aquí. Perquè amb la pujada que hi ha...

Un altre dels elements desfavorables que valoren a l'hora d'anar en bicicleta són els desnivells del terreny de Santa Perpètua. Les dones expliquen que les usuàries de la bicicleta s'han de buscar la vida fent altres trajectòries per evitar desnivells, i això s'hauria de tenir en compte a l'hora de dissenyar carrils bici.

Seguim avançant pel carrer de la Mestra i veiem un banc, on una veïna explica que és el més utilitzat de la zona. Explica que un dels motius és perquè molta gent fa aquest trajecte per anar a comprar per exemple, o tornar de l'autobús, i la gent necessita descansar.

Si vols anar al gimnàs has de sortir del barri, si vols anar a comprar has de sortir del barri, si vols anar a prendre alguna cosa al bar has de sortir del barri... això converteix aquesta zona amb una zona dormitori.

Abans de girar a l'esquerra pel carrer de la Teixidora, observem els passos de zebra, i les dones es fixen en que hi ha dissenys dels passos que no tenen continuïtat.

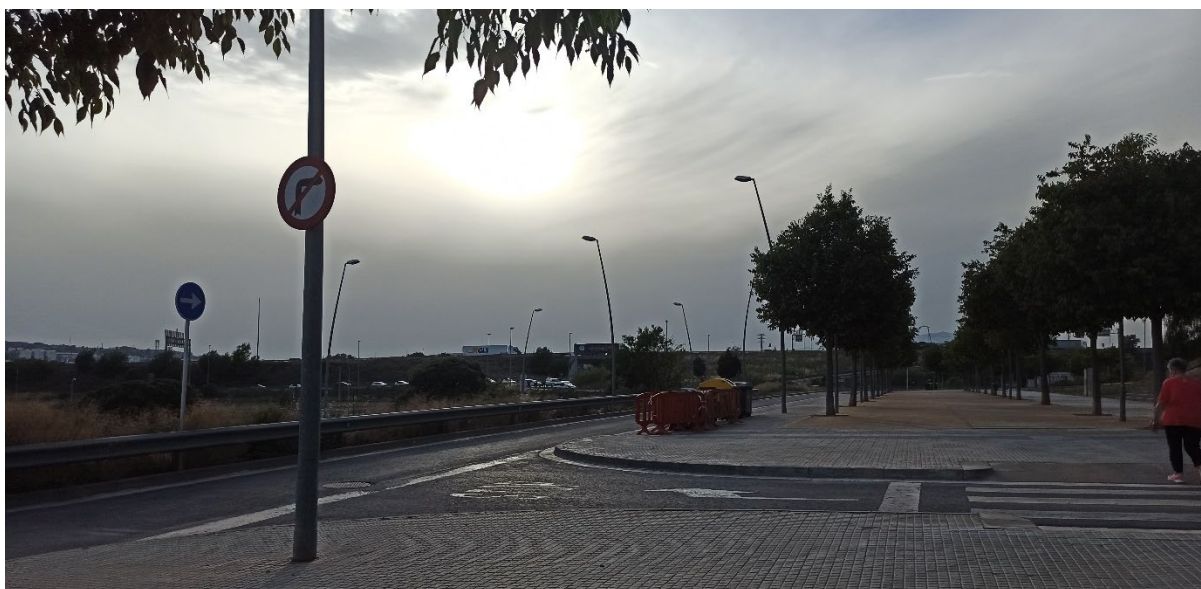
Seguim avançant pel carrer de la Teixidora i les dones analitzen favorablement l'amplada de les voreres i l'accessibilitat d'aquestes, ja que el paviment és molt favorable. Consideren que l'amplada de les voreres i les condicions del paviment, combinat amb el lleu desnivell fa que sigui favorable per patinar o per desplaçar-se amb elements amb rodes. Tot i les voreres amples, hi ha una manca d'equipament per a poder descansar i seure. Només veiem un banc en tot el carrer.

PARADA 2: Relació amb l'entorn natural i camps, al Passeig de Can Taió

Un dels aspectes que valoren de forma més favorable d'aquesta zona són les vistes i el contacte amb l'entorn natural. I un dels aspectes més desfavorables és la construcció per fases, ja que genera una sensació de desolació i solitud dels blocs que estan construïts que no els agrada.

En girar pel passeig de Can Taió observem que la vista canvia per complet. L'autopista és molt propera i les dones reflexionen entorn l'impacte que genera la proximitat d'aquesta en relació a la salut. Expliquen que té molta contaminació, acústica, visual i ambiental. A més, expliquen que les condicions del territori ajuden a l'acumulació d'aire contaminat, ja que hi ha molta proximitat del CIM Vallès i altres elements industrials que condicionen la salut i la qualitat de l'aire de la zona. Expliquen que és una de les més desfavorables de l'entorn. En aquest sentit, la barrera vegetal que està prevista fer al voltant de Can Filuà per tapar visualment i acústicament l'autopista es valora favorablement, sempre que no interfereixi amb els usos de la zona urbanitzada, i es relacioni de forma curosa amb el barri. La configuració física d'aquesta hauria de intentar no tenir racons no visibles, o elements que obstaculitzin la visibilitat, etc.

De protecció té poc...

Tenim pisos de protecció a quin preu? Quasi de mercat.

Ens aturem davant un dels blocs construïts del barri i es genera debat entorn l'accés a l'habitatge. Les dones consideren que no és un model d'habitatge assequible el que s'ha fomentat a Can Filuà. A més, consideren innecessari el creixement extensiu en matèria d'habitatge ja que a Santa Perpètua no hi ha molta demanda i hi ha molts pisos buits. En aquest sentit, consideren que el barri s'ha fet per la gent que ve de Barcelona.

Les dones expliquen la lluita que van dur a terme el veïnat del bloc del carrer de la Teixidora per evitar una pujada de preu del lloguer inassumible. Alguns van aconseguir negociar, altres van haver de marxar, però el conflicte col·lectiu va donar eines al veïnat i va tenir els seus fruits per tal de millorar les condicions de moltes famílies que es trobaven en situació de vulnerabilitat davant l'excessiu preu de lloguer.

Observem que les plantes baixes estan destinades majoritàriament a pàrquings privats i locals d'ús privatiu, en els dos blocs construïts.

PARADA 3: Plaça de la República

Ens aproximem a la plaça de la República a través del Passeig de Can Taió, on trobem unes escales que funcionen d'accés a la plaça. Les dones consideren aquestes escales com una barrera arquitectònica que impedeix l'accés de forma accessible a la plaça. Entre les dones que som ajudem a la dona que porta el cotxet i la nena, a pujar les escales perquè sola és difícil. Un dels aspectes que es valora positivament és la instal·lació de la barana a un dels cantons de les escales.

En parlar d'accessibilitat, les dones expliquen que tenen una parada de RENFE inaccessible per a moltes persones. A més, expliquen que no té lavabo, i algunes es sorprenen.

Ara tenim l'estació nova, que sí que és accessible però no es para el tren.

La situació de la connexió de tren de Santa Perpètua és que el municipi sempre ha tingut una parada de RENFE que no és accessible, però fa molt de temps que hi és i és la parada referent del poble. Com que la seva ubicació no està connectada amb altres usos, la majoria de les dones accedeixen a l'estació de tren amb cotxe. Més tard, es va obrir una nova parada de RENFE d'una altra línia diferent, aquesta amb disseny accessible, i més propera al poble,

aspecte que valoren molt positivament. Tot i això, les dones expliquen que tenen la parada, però el tren encara no hi para, i per tant, encara no està en ús, tot i que consideren que ja està preparada per estar-ho.

Si vols supermercat hi ha el Lidl, però si hi vols verduleria o així, res, necessites anar al poble.

I igualment tens un bon tros fins el Lidl.

On hi ha comerç hi ha vida.

Les dones coincideixen en considerar que un dels aspectes més desfavorables del barri és la manca de teixit comercial, i en conseqüència, la manca de possibilitat de poder resoldre les necessitats quotidianes de les veïnes en un àmbit proper sense necessitat de desplaçar-se al poble.

Per qüestions de seguretat jo crec que sempre és millor anar per dalt (...) perquè si vas per baix, pots estar més sola i veure més racons.

Pel que fa al Passeig de Can Taió, d'una banda hi ha el desnivell de la plaça, amb les escales, que funcionen com un mur opac pel que fa a la visibilitat, i per l'altra banda, hi ha el verd de la infraestructura vial. En aquest sentit, les dones expliquen que aquest carrer queda desolat i sense visibilitat, no pel que fa a l'enllumenat, sinó per la seva configuració física. Tot i això, les dones que viuen a l'edifici de la Plaça de la República expliquen que les escombraries les tenen en aquest carrer, i pràcticament tots els veïns les tiren aquí, majoritàriament de nit. Pel que fa a l'ús nocturn del carrer, una de les veïnes explica que és un carrer desolat per la nit, amb manca de visibilitat àmplia, però pel que fa a l'enllumenat, considera que és favorable la freqüència que té. Tot i això, pel que fa a la intensitat, observem que l'arbrat està col·locat de forma molt propera a l'enllumenat, aspecte que pensem que pot obstaculitzar la llum dels fanals del carrer.

Ens trobem al centre de la plaça República. Les dones opinen que no està ben equipada ni convida a estar-s'hi. Els motius són diversos: manca d'ombra, manca de jocs infantils o altres infraestructures que donin suport al seu ús.

Falten arbres, o arbres ben pensats. Perquè aquí hi ha arbres, però mira el banc, està posat a un altre lloc.

Al final és pensar-ho per poder-s'hi estar. Si s'hi pot estar, ja es genera més vida.

Les dones expliquen que alguns dels usos que es donen a la plaça és ser un punt de trobada de jovent, sobretot a la nit. Les veïnes expliquen que hi ha grups de joves que es porten les seves cadires i es posen al voltant dels bancs. Aquest fet consideren que és un indicador que els bancs que hi ha no funcionen o no conviden a estar-s'hi en grup, i les persones usuàries s'han de buscar altres formes d'apropiació i equipament de la plaça. A més, els punts de trobada de joves acostumen a ser espais de tranquil·litat i intimitat, lluny de la mirada adulta i del veïnat. En aquest sentit, aquesta plaça reuneix aquestes condicions. Tot i això, les veïnes expliquen que no són joves del barri, sinó que venen amb cotxes de fora el barri.

Les entitats mai pensem en aquesta plaça (...) no la tenim present. Igual busquem altres espais on hi passi més gent...

Falta barri encara.

Tot això haurien de ser botigues, per anar bé i que pogués ser barri.

Les dones comenten que no hi ha cap veïnat organitzat al barri, ni a través d'associació ni de cap forma. Consideren que és imprescindible que canviïn i millorin les condicions de l'entorn perquè es pugui donar vida de barri, i així, promoure l'associacionisme i la vida al carrer.

Mentrestant, potser que els veïns tinguin un espai per trobar-se, aniria bé.

Caldria promoure activitats que facin baixar la gent al carrer.

Mira que li costa ser plaça amb aquesta... és tant gran...

Consideren que la plaça és idònia per poder-hi organitzar grans esdeveniments, només cal voluntat política o social.

A més, una dona opina que la configuració física de la plaça i els voltants contribueix a dificultar que pugui ser una plaça familiar o d'apropiació veïnal.

Algunes expliquen que els colors del paviment de la plaça estan fets en honor a la bandera republicana espanyola, aspecte que les dones consideren que s'hauria de tenir un millor manteniment i neteja en aquest sentit perquè es poguessin llegir bé els colors i la bandera fos representativa per l'espai.

S'explica també que per qüestions burocràtiques i de gestió urbanística no està ben regulat encara el manteniment públic de la zona. Tot i això, les dones consideren que està net i ben mantingut.

PARADA 4: Descampats i previsió del Centre Cívic

Una dona proposa poder destinar superfície dels descampats o entre blocs per a horts comunitaris, de forma que així es transformarien en espais de vida. La resta de dones estan d'acord amb la proposta, sobretot, per buscar estratègies de gestió de la provisionalitat i buscar usos que cridin a veïnat extern al barri.

Una dona recorda que a la sessió preparatòria, una veïna de l'altra bloc va explicar que al seu bloc tenen un sistema de recollida de l'aigua que serveix al veïnat per regar les plantes i valoren molt positivament.

Surt el debat entorn les tinences d'habitatge previstes a Can Filuà. Algunes dones fan la reflexió sobre poder generar models d'habitatge que fomentin la vida comunitària, ja que els que hi ha previstos són de lloguer o compra convencionals.

Traslladar part d'aquestes idees a espais que encara estan en construcció per poder generar més espais comunitaris.

En aquest sentit, com que s'ha comentat anteriorment que sense veïnat és difícil que els comerços funcionin, algunes de les dones proposen destinar les superfícies en planta baixa per a espais comunitaris dels propis blocs, i així incentivar la vida comunitària i generar vida i activitat al barri (sense necessitat que sigui activitat econòmica).

Les dones consideren que Can Filuà seria molt favorable per fomentar models d'habitatges cooperatius, siguin mixtes i diversos, o siguin sectorials, per exemple, sèniors. Consideren que les cooperatives d'habitatge sènior són un model molt favorable per poder estar assistit de forma conjunta, compartint costos, i a més, envellint en col·lectiu.

Tot i això, consideren també que es podria buscar estratègies per generar espais comunitaris pel veïnat, independentment que no sigui a través del model cooperatiu. Les dones comenten que el fet de no haver-ho pensat d'entrada, és més difícil de dur-ho a terme un cop ja està fet a la promoció, ja que ara mateix la única opció de compartir espais és llogant-lo o comprant-lo entre grups de veïns, aspecte que veuen una mica difícil que pugui passar.

Es molt difícil que ara la gent pugui invertir a comprar un altra propietat o llogar un altre espai a més d'on viu... si s'hagués pensat abans.

Una dona explica que hi ha hagut iniciatives per incentivar cooperatives d'habitatge al municipi, però algunes no han prosperat per manca de quòrum.

Una veïna del bloc de la plaça de la República explica que uns veïns s'han comprat un local dels baixos per fer-hi un espai de joc per la seva canalla. Les dones consideren que és una iniciativa favorable, tot i que hagués sigut més positiu fer-ho des d'una perspectiva comunitària o més conjunta amb la resta de veïnat.

PARADA 5: Entorn del carrer de la Dibuixanta

En agafar el Passeig de la Dona, veiem que els arbres que hi ha plantats són els arbres de l'amor, segons expliquen. Una de les veïnes considera que són massa abundants al municipi ja que requereixen un continu manteniment i neteja, pel tipus de flor/fruit que alliberen que embruta molt l'entorn. Tot i això, són molt bonics visualment. Algunes consideren que s'hauria de planificar quines espècies es planten als carrers en funció de motius com aquests: manteniment, gestió del dia a dia, etc.

Un altre tema que ja havia sortit a la sessió preparatòria i ara podem veure sobre el terreny és el nomenclàtor dels carrers. Hi ha una clara voluntat d'incorporar la perspectiva de gènere als noms dels carrers del barri de Can Filuà, però tot i això, tots s'han fet en format genèric, i invisibilitzant els personatges representatius que hi ha darrere cada placa de carrer. Noms com "la dibuixanta", "la mestra"... són alguns dels exemples que amaguen noms de persones referents del municipi.

Jo realment no sabia que el carrer de la Dibuixanta es referia a una senyora.

La dibuixanta... home, era la Conxita! Ja ho haurien pogut posar si es referien a una persona concreta.

Oi que no posem "Carrer del Pintor"? Posem Carrer de Pablo Picasso. Doncs igual! I oi que no diem Carrer del Pintor, i després expliquem que està dedicat a Pablo Picasso? Doncs s'haurien de posar els noms.

N'hi ha un que és la Laieta, que era un personatge també. Doncs no hi ha el cognom...

La nomenclatura de carrers articulada de forma genèrica a través d'oficis o qualitats dels personatges, contribueix a invisibilitzar la identitat d'aquestes referents, ja que algunes de les dones manifesten la desconeixença que aquests noms de carrers es referien a personatges concrets. Una de les demandes clares de les dones que han participat de la marxa és visibilitzar aquesta identitat.

Acabem la marxa al carrer de la Mestra, fent una reflexió general sobre la percepció del barri de Can Filuà. En general, les dones tenen la percepció que no forma part del teixit consolidat del municipi, sinó que funciona com un annex. Aquesta percepció ha estat alimentada, consideren, gràcies també a l'ordre de construcció del barri, ja que les primeres fases no han començat per la zona més propera al poble, sinó que s'han construït dos blocs col·locats al centre de tota la superfície, aspecte que afavoreix més aquesta sensació de desolació.

Estratègies per incrementar l'autonomia i seguretat

Finalment, un dels temes que sempre es posa en comú a les marxés exploratòries són les estratègies que les dones utilitzen per incrementar la seva autonomia i percepció de seguretat.

Hi ha algunes dones que comenten que quan van soles per un espai conegut del seu barri que no tenen percepció de por, perquè es perceben un espai seu. Però també hi ha dones que comparteixen les múltiples estratègies que s'utilitzen: com acompanyar-se entre elles, portar les claus a la mà, parlar per telèfon, anar pel mig del carrer per fer-se visibles als cotxes i als edificis, escollir un altre camí tot i ser més llarg. Tot i això, la configuració urbana de Can Filuà, física i social, dificulta aquest sentiment de pertinença que afavoriria la percepció de seguretat de les dones veïnes del barri.

Algunes dones de Santa Perpètua utilitzen formes de mobilitat que les fan sentir més segures que anant a peu, per exemple, el cotxe o la bicicleta. Algunes reconeixen que van amb cotxe cap a casa, sobretot les que viuen més lluny del centre, ja que això també és una estratègia per tornar a casa més segures. Però, tot i això, no reconeixen que tinguin cap estratègia concreta. La bicicleta és un element que funciona sovint com a generador de seguretat, sobretot quan es fa fosc.

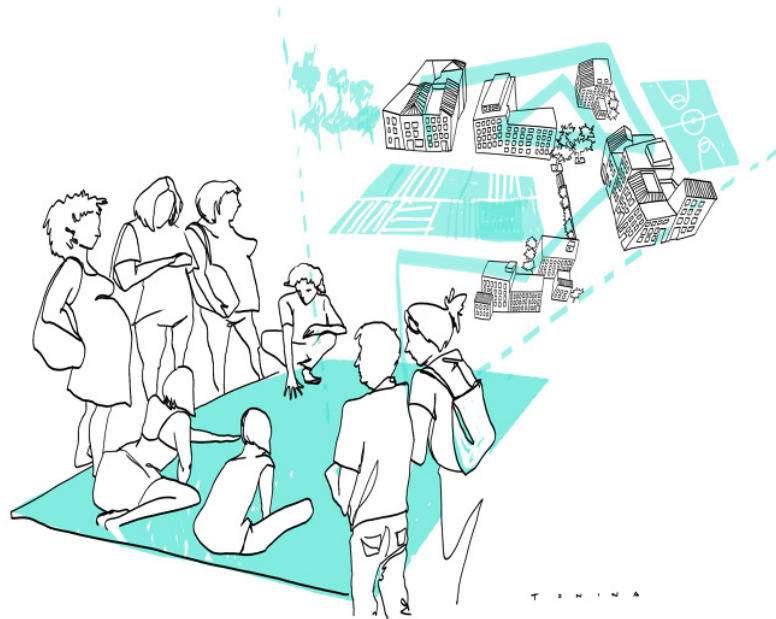
Algunes de les estratègies són:

- No anar sola, sinó acompanyada o en grup
- Anar de pressa quan vas sola
- El mòbil dóna seguretat perquè es fa veure que parla, converses inventades, o es té un contacte que saben que està despert i el tenen preparat per si de cas
- Elements a les mans com unes claus
- Canviar de ruta segons l'hora del dia
- La bicicleta i el cotxe consideren que són elements que donen seguretat per tornar sola a casa

Per tancar, emfatitzar que les marxés exploratòries són una eina per tal que les dones comparteixin el seu coneixement sobre els elements favorables i desfavorables que condicionen el seu ús de l'espai públic. Però en cap cas, ha de ser una eina d'estigmatització d'espais. Es poden donar solucions a alguns elements de la configuració física, però cal fer una tasca molt important des de l'educació i els processos de socialització per tal de prevenir l'assetjament sexual. Les marxés exploratòries han de servir com a eina per tal que les dones col·lectivitzem el coneixement que tenim, agafem consciència de la nostra expertesa i de manera col·lectiva busquem formes de reapropiar-nos dels espais, sense limitacions horàries ni per tipus d'espais.

Per això, és important donar valor a la informació aquí recollida, tant dels elements que condicionen l'ús de l'espai per part de les dones com de les socials; ja que el seu coneixement

i les seves propostes ajudaran no només al dret de la ciutat de les dones, sinó a millorar les condicions de la ciutat per a tota la població.

7. RECOMANACIONS

PER A LA MILLORA DE LA PERCEPCIÓ DE SEGURETAT

Un cop analitzada la marxa exploratòria, s'han combinat els resultats d'aquesta, i algunes de les propostes que han sortit, amb el coneixement previ de Col·lectiu Punt 6 en relació a la seguretat urbana des d'una perspectiva feminista², per poder realitzar algunes recomanacions d'accions que ajudin a crear espais públics, tant d'entorns diürns com nocturns, més segurs. Aquestes recomanacions són orientatives i caldria treballar-les conjuntament a través de la participació de les dones usuàries dels espais per tal d'adaptar-les a la realitat del municipi.

Les recomanacions estan classificades en les 6 característiques que un entorn segur ha de tenir: visible, senyalitzat, vital, equipat, vigilat i comunitari.

ENTORN SENYALITZAT

Mapes i informació que mostrin les xarxes quotidianes diürnes i nocturnes a escala de barri incloent els serveis en cas de violència masclista

Ubicant mapes o cartells informatius en llocs visibles amb afluència de persones indicant la localització dels equipaments quotidians i serveis públics, espais públics, zones comercials, recorreguts de vianants accessibles, estacions i parades de transport públic i que incloguin els espais de suport en casos de violència masclista. Per altra banda, per visibilitzar les zones d'oci i treball nocturn i millorar la vida quotidiana de les persones que utilitzen la ciutat de nit, es poden elaborar i ubicar mapes de la xarxa quotidiana nocturna en barris on es concentri aquesta activitat. En aquests mapes es poden assenyalar serveis i equipaments que ofereixin serveis a la nit, serveis públics quotidians (lavabos públics), rutes accessibles i segures, així com rutes alternatives, informació sobre la xarxa de mobilitat. En els dos casos, aquesta senyalització ha de ser visible, llegible, en bon estat de manteniment, indicant el temps de cada recorregut (de vianants o en transport públic), graus de dificultat i punts de descans.

² Col·lectiu Punt 6 (2017). *Entornos habitables. Auditoría de seguridad urbana con perspectiva de género en la vivienda y el entorno*. Ed. Col·lectiu Punt 6 y Diputació de Barcelona.

https://issuu.com/punt6/docs/entornos_habitables_cast_final i VV.AA. (2017). *Nocturnas: la vida cotidiana de las mujeres que trabajan de noche en la AMB*. Ed. Col·lectiu Punt 6.

https://issuu.com/punt6/docs/nocturnas_castellano

Senyalització i mapes amb informació del transport públic

Posant mapes o cartells a les parades i estacions amb tota la informació relativa al transport: plànol de la xarxa de transport, connexions, horaris, temps dels recorreguts, rutes accessibles i mapa detallat de l'entorn de les parades de transport en relació a la xarxa quotidiana. Aquesta senyalització ha de ser fàcilment llegible, visible i estar en bon estat de manteniment.

Senyalització no sexista i diversa en espais comuns, públics i d'oci

Utilitzant iconografia que inclogui diferents sexes, evitant estereotips de gènere, representant diversitat d'edats i cossos, evitant patrons estètics normatius i utilitzant un llenguatge no sexista als cartells i altres senyalitzacions.

Durant la marxa no hem vist cap element de senyalització en cap dels tres casos.

ENTORN VISIBLE

Il·luminació per a vianants contínua distribuïda de manera homogènia i sense obstruccions

Posant il·luminació a les voreres, les interseccions, els punts d'accés amb senyalització que il·lumini els recorreguts a peu i garantint el seu manteniment i funcionament en tot l'horari nocturn. Evitant elements que obstrueixin la llum dels fanals (vegetació, publicitat, ornamentació), així com contrastos entre zones molt il·luminades i poc il·luminades, tant en els espais públics com en l'entorn dels locals i zones d'oci. Tenir en compte, no només la quantitat d'elements, sinó també la seva intensitat. També garantir que la il·luminació funcioni de manera continuada durant tot l'any, sense talls d'enllumenat a certes zones durant determinats períodes o dies de l'any.

Una de les zones que hem detectat amb més possibilitat de contrast de llum són les zones que estan en contacte amb l'entorn natural, és a dir, els límits del municipi o carrers perimetrals del barri, per exemple, el Passeig de Can Taió.

Continuïtat dels recorreguts i connexió visual entre els espais de l'entorn diürn i nocturn

Dissenyant recorreguts a peu que connectin les zones habituals o d'oci amb zones d'aparcament, de forma segura amb visibilitat, il·luminació, dissenyant espais oberts sense racons, àrees amagades, murs cecs o espais abandonats.

Eliminació o adequació d'espais amb racons, àrees amagades, sense visibilitat o abandonades

Dissenyant espais oberts sense racons, àrees amagades, murs cecs o espais abandonats. En aquells llocs on ja existeixen aquest tipus d'espais, condicionant-los mitjançant la introducció d'altres activitats al seu entorn, col·locant il·luminació de forma que sigui més visible i millori les línies de visió, o situant miralls a cantonades. Als portals dels habitatges i altres edificis, evitant racons on es puguin amagar persones i produir agressions o percepció d'inseguretat per si es poden produir, per exemple, revisant l'ordenança de construcció d'habitatges per

garantir que els nous portals es construeixin a peu de carrer i d'acord amb l'alineació de façana.

Identificant els punts del barri on es generen murs opacs, sobretot, a causa de la manca d'ús públic en planta baixa. Els dos blocs que hi ha construïts tenen molt poca relació entre l'interior i l'exterior, i les plantes baixes estan destinades a activitats privatives, aspecte que genera murs opacs en la seva relació amb l'espai públic, sobretot, a les parets mitgeres (transversals) dels blocs.

Garantint l'eliminació de racons sense visibilitat als accessos dels habitatges, a través de la configuració física i aportant visibilitat en la mesura del possible, per exemple, amb l'enllumenat comunitari del bloc o de l'escala.

Canvi o adaptació del mobiliari urbà, vegetació i altres elements que obstaculitzin la visió

Evitant mobiliari urbà, vegetació, ornamentació i elements de publicitat o senyalització que obstaculitzin la visió de les persones que van caminant o perquè les vegin des dels vehicles. Per exemple, els contenidors de reciclatge de grans dimensions, les tanques o arbustos o altres elements d'alçada superior a 1 metre que divideixen els espais públics en seccions i que dificulten parcialment o totalment la visibilitat.

Garantint el manteniment dels descampats on la vegetació obstaculitza la visibilitat àmplia, evitant així, grans àrees d'inseguretat i grans superfícies en desús generadores de múltiples petits racons sense visibilitat.

Revisant també la col·locació de l'arbrat respecte l'enllumenat, ja que hi ha carrers, per exemple, el Passeig Can Taió sota la Plaça de la República, on hem observat que la proximitat dels dos elements en línia probablement obstaculitzi la llum de l'enllumenat públic durant la nit.

Tenint en compte aquests aspectes per al disseny de la barrera vegetal que actuarà de protector visual i acústic de l'autopista, aspecte que valoren molt favorablement pel que fa a l'impacte a la salut de les veïnes. La configuració física d'aquesta hauria de intentar no tenir racons no visibles, o elements que obstaculitzin la visibilitat, etc. i tenint en compte que no interfereixi amb els usos de la zona urbanitzada, i es relacioni de forma curosa amb el barri.

Ús de materials transparents en les parades de transport públic o altres elements

Dissenyant aquests elements de manera que no obstaculitzin la visibilitat de l'espai públic ni generin percepció d'inseguretat dins d'aquests, amb materials transparents, sense que siguin tapats per cartells publicitaris o altres obstacles.

Visibilitat de les dones i la seva història dins de la memòria col·lectiva de la comunitat

Reconeixent i ressaltant el paper de les dones i les seves aportacions a la societat i a la vida quotidiana de la comunitat, a través del nomenclàtor (noms d'edificis, carrers, places i equipaments), d'escultures, murals o altres elements ornamentals, així com a través

d'exposicions i altres activitats com festes, caminades per espais representatius, publicacions o premis que serveixin per a recordar i visibilitzar la vida de les dones a la comunitat.

Identificant els personatges corresponents que hi ha darrere els noms genèrics dels carrers, ja que la nomenclatura de carrers articulada de forma genèrica a través d'oficis o qualitats dels personatges, contribueix a invisibilitzar la identitat d'aquestes referents. Una de les demandes clares de les dones que han participat de la marxa és visibilitzar aquesta identitat a través de noms propis. En els casos on ja no es pugui canviar la nomenclatura, complementar el nom del carrer amb una petita explicació que faci referència al personatge real a qui fa honor el carrer.

Visibilitat de les tasques reproductives en el disseny i la definició d'usos als espais de l'habitatge

Integrant els espais de treball reproductius a la resta d'espais de l'habitatge. Equiparant les característiques espacials a les diferents estàncies com la superfície, orientació, mida de les finestres, etc. sense generar desigualtats per raó d'edat, gènere, diversitat funcional, etc. i podent-les utilitzar per altres usos, possibilitant espais propis, segurs i tranquils per al desenvolupament individual de cada component del grup.

Buscant estratègies de generació d'espais col·lectius i comunitaris que responguin a les necessitats de les veïnes. Apostant per buscar models d'habitatge i de disseny que fomentin espais comunitaris per a poder resoldre les cures des de la comunitat veïnal. Aquests espais podrien estar ubicats en planta baixa per tenir un retorn a l'espai públic i dinamitzar l'entorn del bloc en aquest sentit. Fomentant que aquests espais es creïn en el moment de la construcció, ja que sinó es fa més difícil dur-ho a terme un ja està feta la promoció.

ENTORN VITAL

Proximitat entre els diferents usos quotidians

Distribuint els habitatges, els serveis i els equipaments, relacionats i propers entre si, de manera que sigui possible connectar-se a peu a través d'una xarxa quotidiana, que sigui percebuda com a segura tant de dia com de nit. Procurant l'existència d'alternatives de vianants dins el teixit urbà per facilitar l'accés i connexió entre diferents usos. Diversificant les activitats, en espais públics, per tal d'evitar la monopolització de l'ús de l'espai per part d'alguns grups o col·lectius. Permetent acollir diversitat de persones i activitats, i produint espais de relació o una xarxa d'espais que permetin l'ús de diferent tipus de persones a diferents hores del dia.

Identificant espais com la Plaça de la República o el Parc de les Aigües per potenciar-los com a espais de referència, de trobada i d'estar, habilitant també, la zona de l'entorn perquè sigui un punt de referència municipal, ja que, per exemple, el parc es valora molt favorablement

per diversos motius: per la seva posició de connexió entre el poble i el barri, per la seva potencialitat pel que fa a la superfície i les qualitats com a pulmó verd, i per la seva potencial referencialitat com a espai de trobada i estar. En aquest sentit, fomentant activitats que donin vitalitat i concurrència de gent als carrers. A més de potenciar-la, adequar-la i habilitar-la, caldria trobar i fomentar també activitats de forma més dispersa al territori. En resum, les dones coincideixen que el Parc de les Aigües ha de ser per una banda, un punt de trobada pel veïnat de la zona, i per altra banda, ha d'actuar com a element connector entre el barri i el poble.

Planificació urbana a escala de barri amb barreja d'usos, evitant la monofuncionalitat i incentivant el comerç de proximitat

Promovent la barreja d'usos a través de la normativa i el disseny, procurant que aquesta barreja inclogui comerços de proximitat, equipaments, espais d'ús comunitari, diferents espais de treball, etc. Incentivant el comerç de proximitat mitjançant ajudes, campanyes, cuidant que les grans superfícies comercials no monopolitzin el consum.

Un dels aspectes que les dones valoren com a més desfavorable del barri són les seves qualitats com a zona monofuncional residencial, caracteritzada per la manca de comerços i serveis. En aquest sentit, cal generar espais o activitat vital per cridar la gent del poble a participar de l'espai públic, com per exemple, comerços, activitats econòmiques, zones de passeig, espais públics de qualitat que cridin al personal, espais infantils i juvenils, i, també, serveis i elements per facilitar la vida quotidiana pròxima i diversa de les veïnes que viuen en aquests barris, com per exemple, a través de comerços de productes bàsics per evitar que les habitants depenguin del centre del municipi. Habilitant també una normativa urbanística que afavoreixi la tipologia d'habitatges amb planta baixa comercial o d'ús públic, evitant així la monofuncionalitat residencial. La manca de teixit comercial provoca la manca de possibilitat de poder resoldre les necessitats quotidianes de les veïnes en un àmbit proper sense necessitat de desplaçar-se al poble.

Habilitant també la Plaça de la República com a espai de trobada i socialització, i en aquest sentit, treballar perquè compleixi les qualitats de plaça. No només a la plaça, sinó fent extensiu a la zona del voltant, generant i habilitant espais de trobada, que contribueixin a la concurrència de gent als carrers, aspecte que afavoreix la percepció de seguretat. Calen estratègies per activar el teixit, tant per la gent que hi viu, com per cridar a altra gent del municipi que vingui i afavoreixi l'intercanvi social, i d'aquesta manera, es percebria menys hostil. Tenir espais de trobada és fonamental per fer teixit de barri i afavorir el sentiment de pertinença i cura dels espais.

Augment de la densitat en edificacions existents

Augmentant la densitat en situacions preexistents de monofuncionalitat. Flexibilitzant les normatives i ordenances urbanístiques per donar suport a la modificació de la parcel·lació existent i la tipologia edificatòria, permetent subdivisions en propietat horitzontal i

agregacions parcel·làries que augmenten el percentatge d'ocupació per parcel·la i el tipus edificatori.

Estructura urbana amb carrers i cantonades amb espai de trobada

Evitant o transformant carrers amb grans superfícies contínues, sense ús o amb poc ús, com polígons industrials, edificis de grans dimensions, solars abandonats, que fracturen la continuïtat dels recorreguts i provoquen segregació espacial. Generant espais de relació a les cruïlles entre carrers i cantonades com a espais de trobada casual i socialització. Per exemple, ubicant bancs per al descans, l'espera o la socialització, arbres, jocs i altres elements que promouen la trobada a les cantonades.

Cessió temporal d'espais buits o edificis en desús per a usos comunitaris

Identificant, rehabilitant i donant un ús a espais construïts o solars buits (públics o privats) que generin "àrees mortes", promovent-ne la cessió temporal o indefinida a entitats de la comunitat. Per exemple, espais entre blocs la gestió dels quals es pot cedir a les comunitats per a que els utilitzin com espai actiu de relació, horts, jardins, etc.

Identificant la provisionalitat com un aspecte que condiciona la vida quotidiana de les persones veïnes, i entenent que aquesta pot durar anys. En aquest sentit, encara que els solars es considerin legalment provisionals caldria buscar estratègies per omplir-los de vida o entendre'ls com espais potencials per satisfer les necessitats actuals del veïnat evitant que Can Filuà sigui un barri dormitori. Una de les propostes és destinar aquestes superfícies a fer-hi horts comunitaris, de forma que els solars es transformarien en espais de vida.

Promoció d'activitats eventuais que dinamitzin els espais de relació i els carrers de l'entorn

Realitzant activitats lúdiques o culturals als espais comuns de l'edifici o espais de relació de l'entorn per diversificar l'ús que se'n fa, per exemple, un bibliobús (autobús-biblioteca), punt de reciclatge, mercat setmanal o organitzant activitats com cinema a l'aire lliure o activitats infantils.

Identificant quins són els punts favorables on poder organitzar tant grans com petits esdeveniments, per exemple, la Plaça de la República és molt favorable per la seva configuració física.

ENTORN VIGILAT

Disseny dels espais públics que afavoreixin la diversitat d'usos

Dissenyant els espais comuns per facilitar-ne l'ús per part de diferents tipus de persones segons l'edat, el sexe i la diversitat funcional amb espais accessibles i elements que permetin l'estància i la conciliació entre diferents usos, promovent la creació de xarxes i la confiança mútua.

Garantint, per exemple, poder desenvolupar simultaneïtat d'usos a la plaça de la República (jugar, seure a descansar, vigilar des d'un banc, reunió de grups de persones...). D'aquesta manera es fomenta la vigilància informal entre grups d'iguals i coneixença entre el veïnat.

Disseny segur en els espais d'accés als habitatges, a l'oci nocturn, etc.

Tenint en compte la localització i connexió dels espais d'entrada i la mobilitat entre els espais d'oci i el transport, amb un disseny que eviti racons i zones fosques i amb recorreguts alternatius. Tenint en compte la localització i connexió dels espais comuns d'entrada i mobilitat interior de l'edifici amb portals, escales, rampes, ascensors i passadissos i utilitzant materials transparents, amb un disseny que permeti veure de dins cap a fora i viceversa cap a altres espais d'ús públic i amb recorreguts alternatius, és a dir, evitant un sol punt d'accés i sortida.

Disseny de les façanes i accessos amb "ulls" al carrer i espais de relació

Dissenyant els edificis amb fronts de façana alineats per evitar racons, garantint la continuïtat constructiva i evitant murs cecs que donin als espais públics. Evitant situar entrades contínues de garatges que generin murs cecs, sense activitat i racons. Col·locant finestres i portes que serveixin d'"ulls" als espais comuns de relació i al carrer; construint plantes baixes amb materials transparents o permeables que permetin veure de dins cap a fora i de fora cap a dins o obrint murs existents.

Creant estratègies de vigilància informal, per exemple, a partir de la barreja d'usos als espais públics, o a través de l'arquitectura i el disseny dels habitatges i la tipologia edificatòria, potenciant materials més transparents i naturals, o la sensació de proximitat de les façanes per tal de potenciar la sensació d'ulls al carrer o d'accés ajuda sabent que hi ha algú darrere. D'aquesta manera, a través del disseny i la planificació urbana, s'evitaria l'increment de vigilància policial, ja que la seva presència no ajuda a la percepció de seguretat amb perspectiva feminista, i per a moltes dones. En aquest sentit, es detecta la necessitat de trobar solucions de forma comunitària o des de l'estratègia urbanística, per tal de treballar un model comunitari més segur i cohesionat.

Ubicació de comerços, serveis, equipaments i usos comunitaris a les plantes baixes

Ubicant equipaments i serveis comunitaris (com ludoteques, sales d'usos múltiples, safareigs comunals, menjadors col·lectius) a les plantes baixes dels edificis i localitzant de forma visible els horaris d'obertura d'aquestes activitats per poder saber en quins moments es pot comptar amb ajuda. Elaborant plans d'usos per barris, però amb una estratègia municipal, per coordinar activitats i horaris i no sobrecarregar zones amb alguns usos (turístics, oci nocturn, etc.) i deixar altres zones sense serveis o equipaments d'ús quotidià.

Eliminació de murs cecs en recorreguts dels carrers de la xarxa quotidiana nocturna

Evitant murs continus sense finestres ni altres usos com algunes tanques de parcs, façanes d'edificis, etc., de manera que permetin veure les activitats que hi ha darrere. En els casos

que siguin façanes d'edificis en desús, per exemple, aprofitar les superfícies dels murs per art urbà com grafitis o murals per afavorir la percepció de seguretat, sempre tenint en compte els criteris no sexistes i de diversitat, i incloent a diverses dones artistes. Quan no es puguin eliminar aquests murs, caldria ubicar miralls o altres elements per tal d'eliminar punts cecs o racons.

La tipologia d'habitatges basada blocs en forma de barres amb plantes baixes d'ús privatiu i opaques, no contribueix a la percepció de seguretat amb perspectiva feminista perquè la relació que estableix amb el carrer és a través d'un mur o tanca que limita els patis de la finca, i en canvi, la façana està molt allunyada per sentir que funciona com a "ulls al carrer".

Creació d'habitatges de diferents règims de tinença amb accés a l'habitatge per a la diversitat de població

Facilitant l'accés a l'habitatge mitjançant diferents mecanismes (parc d'habitatge públic, ajudes i mediació per al lloguer, etc.) a població amb diversos perfils socials. Garantint l'existència d'habitatge públic o privat que sigui físicament i econòmicament accessible distribuït als diferents barris per tal que les persones que necessitin habitatge no es vegin obligades a viure en un nou emplaçament totalment desconnectat de la seva xarxa social. Promocionant diferents tipus de tinença per tal que la població accedeixi a l'habitatge amb preus assequibles, a través del lloguer social, la creació de cooperatives d'habitatge, la cessió d'usos o la masoveria urbana.

ENTORN EQUIPAT

Espais públics dotats de mobiliari, vegetació i paviment per facilitar els diversos usos i evitar problemes de convivència

Instal·lant elements de suport com aparcaments de bicicletes i carrets, fonts d'aigua, vegetació, taules i bancs amb diferents situacions de sol i d'ombra, facilitant l'apropiació i convivència per part de les persones. Utilitzant diferents paviments adequats a les activitats que s'hi desenvolupen i que esmorteixin sorolls (pilotes, patins...). Aïllant del soroll a través de vegetació i tendals de terrasses especials per a permetre simultàniament el desenvolupament d'activitats amb el descans i la cura de les persones veïnes.

Millorant el paviment de les voreres i la seva adaptació a la vegetació existent, per al que no hi hagi desnivells que facin difícil caminar per aquestes o que sigui susceptibles de caigudes. Treure els elements urbans de les voreres (fanals, contenidors, terrasses...) que són obstacles perquè aquestes puguin ser transitables i accessibles per a tothom. I en aquells carrers que ho permetin, ampliant la vorera per tal que permeti el pas de persones, cotxets i cadires de rodes. Cantonades amb passos de zebra pel que fa a les voreres i il·luminació enfocada cap a les voreres. Dotats de bancs per poder fer parades als recorreguts, vegetació, ombres, papereres, fonts d'aigua, així com altres elements que faciliten la vida quotidiana. Prioritzant

l'accessibilitat universal als carrers de la xarxa quotidiana quan no es pugui garantir a tot l'entorn i senyalitzant els carrers i recorreguts que són accessibles.

Equipant, per exemple, la Plaça de la República i habilitar-la com a punt de trobada, amb bancs amb ombra i altres elements que facilitin la socialització i ús d'aquell espai.

Equipant, també, els carrers amb bancs per tal que les persones puguin seure en fer recorreguts llargs a peu. Identificant els eixos de major flux de recorreguts de persones per incrementar el nombre de bancs a les voreres, per exemple, al carrer de la Mestra i al carrer de la Teixidora.

Transport públic que connecti les diferents activitats quotidianes amb parades dotades i entorns segurs

Equipant les parades amb bancs per a l'espera, papereres, marquesina de doni ombra, espai per resguardar-se de les inclemències del temps; informació d'horaris, recorreguts i incidències i amb intèrfons d'ajuda. Permetent que el transport realitzi parades segons les demandes de les persones en hores de poca llum, amb inclemències del temps, en cas de persones amb necessitat físiques o d'accessibilitat, etc.

En aquest sentit, les parades de Can Filuà estaven majoritàriament ben equipades.

Equipant de forma accessible les parades de tren, i pensant la seva ubicació respecte altres usos del municipi, ja que moltes es desplacen en cotxe fins la parada del tren antiga, i consideren que no és accessible per la seva configuració física i ubicació. Caldria ubicar-hi també un lavabo d'ús públic.

Oferta d'equipaments variats recolzant l'autonomia de les persones i les tasques reproductives

Programant i ubicant a l'entorn dels habitatges els equipaments amb màxima varietat de serveis culturals, recreatius, educatius, esportius i de salut, amb programes específics adaptats a les singularitats de la població de l'entorn. Ubicant aquests equipaments a distàncies pròximes a peu o en transport públic dels habitatges. Adaptant els programes i horaris a la vida quotidiana de les persones tenint en compte la necessitat de conciliació dels diferents temps de vida, la coresponsabilitat a la cura de les criatures, l'atenció a altres persones dependents, etc.

Punts d'ajuda en les diferents espais

Creant una xarxa de serveis que donin informació i ajuda a les dones en relació amb la prevenció, sensibilització, resposta i implicació comunitària en casos de violència masclista. Aquesta xarxa hauria d'incloure espais d'ajuda, per exemple, en espais comuns i exteriors dels edificis, a través de la ubicació d'intèrfons connectats a una xarxa de vigilància que complementin la vigilància informal i proporcionin atenció en horaris nocturns o quan altres serveis no estan disponibles.

Aquesta xarxa podria incloure l'autoorganització d'activitats per grups de dones per visibilitzar la problemàtica i com a estratègia per a reapropiar-se de la nit, que podrien estar vinculades a un punt lila o un servei d'atenció i informació.

Carrers de la xarxa quotidiana dotats dels elements necessaris per al seu ús

Dissenyant carrers de l'entorn amb recorreguts accessibles per a diferents tipus de mobilitat i persones que van amb carrets, cotxets, criatures, cadira de rodes, bicicletes... Dotats de bancs per poder fer parades als recorreguts, vegetació, ombres, papereres, fonts d'aigua, accés a lavabos públics, il·luminació a diferents hores, carrils bici ben senyalitzats, mantinguts, il·luminats, espais per estacionar bicicletes i altres vehicles no motoritzats, així com altres elements que faciliten la vida quotidiana. Prioritzant l'accessibilitat universal als carrers de la xarxa quotidiana quan no es pugui garantir a tot l'entorn i senyalitzant els carrers i recorreguts que són accessibles.

Identificant els recorreguts habituals de les dones de Can Filuà i desplaçaments al poble per tal d'habilitar-los adequadament. Caldria identificar les rutes habituals d'anada i tornada a l'escola per poder crear alguna iniciativa per afavorir l'autonomia de les criatures que van a l'escola, sigui amb projectes com camins escolars, bici bus, o simplement habilitar-los pels recorreguts a peu, segurs i vianants.

Potenciant els eixos que utilitzen les dones per sortir a caminar, sobretot a la zona dels camps dels voltants del Passeig de Can Taió i del carrer de la Teixidora. Es podria habilitar camins i rutes per sortir a caminar, tant per dins del municipi com per zones que estiguin en relació amb l'entorn natural del voltant. Establint connexió entre els camins rurals i camins urbans, per tal d'habilitar rutes que també serveixin per dinamitzar l'entorn de Can Filuà, i fer augmentar la presència de persones a l'espai públic del barri.

Dotant i millorant la xarxa de carril bici de Santa Perpètua, i en concret, de Can Filuà, tenint en compte les trajectòries i el seu desnivell a l'hora de dissenyar els carrils, i que aquests siguin prou amples, visibles, senyalitzats i continus. Guanyant espai als cotxes en aquest sentit, i buscant estratègies de protecció i separació d'aquests per evitar ser envaïdes o assetjades com a bicicletes.

Cura, neteja i manteniment dels espais comuns dels edificis, els espais públics i el paisatge urbà del barri

Evitant que es generin zones d'acumulació de residus, deteriorament dels elements dels espais de relació i abandonament de manteniment de voreres o carrers. En espais en desús, com solars o edificis buits, garantint el manteniment d'aquests espais independentment de si són de titularitat pública o privada.

Mantenint i netejant de forma habitual el paviment de la Plaça de la República que ha perdut el seu color i la seva representativitat.

Accés a lavabos públics als espais de relació

Ubicant lavabos d'ús públic segurs (en un lloc visible i il·luminat) i ben mantinguts en espais de relació d'ús comunitari o facilitant l'accés a lavabos existents a equipaments de l'entorn o instal·lats a les plantes baixes dels edificis cogestionats amb locals d'entitats, comercials o altres usos.

ENTORN COMUNITARI

Participació de veïnes i veïns a les transformacions urbanes

Donant continuació a la participació activa de veïnes en la prioritització de necessitats al municipi i el disseny d'espais públics per promoure l'apropiació d'aquests espais. Promovent la participació de grups formals i informals de dones actives al municipi que actuïn com grups motors de participació, per tal d'incorporar el coneixement de la vida quotidiana, del treball domèstic, de cures i les percepcions diferenciades de seguretat.

Generant espais de participació diversos i utilitzant canals diversos per tal d'arribar a les diferents comunitats i col·lectius que formen part del veïnat de Can Filuà.

Afavorint la participació comunitària, ja que afavoreix que el sentiment de pertinença augmenti, i ajuda a que la gent se senti seus els espais i promogui la cura d'aquests.

Fomentant, per últim, les activitats comunitàries per a col·lectius específics com ara la gent gran, joves o dones.

Consideren que és imprescindible que canviïn i millorin les condicions de l'entorn perquè es pugui donar vida de barri, i així, promoure l'associacionisme i la vida al carrer. Reconeixent pràctiques col·lectives de millora de les condicions materials i quotidianes del veïnat, com per exemple, la lluita per l'habitatge que es va dur a terme a un dels blocs organitzats de Can Filuà contra la pujada del preu de lloguer.

Accés de les dones a la participació

Garantint l'accés de les dones a la participació per tal d'incorporar el coneixement de la vida quotidiana, del treball domèstic i de les cures. Planificant les activitats i reunions en horaris possibles per conciliar amb les altres activitats. Facilitant un servei d'acollida per a la cura de nens i nenes a les sessions de participació comunitària. Fomentant i normalitzant que les persones cuidadores assisteixin a reunions i sessions participatives amb persones dependents. Localitzant les sessions informatives o participatives en emplaçaments que estiguin connectats i que siguin accessibles.

Foment de xarxes de suport entre les persones, i potenciant l'apropiació d'espais de trobada

Realitzant programes, activitats comunitàries i suport a entitats existents i a la creació de noves entitats i cedint espais d'ús comunitari per realitzar activitats conjuntes. Impulsant programes i activitats que fomentin l'intercanvi intergeneracional i intercultural. Identificant

els espais informals que la comunitat utilitza per a la reunió i socialització com cantonades, espais informals entre blocs, portals o escales i dotant-los de les condicions necessàries perquè siguin espais de relació. Dotant d'elements (bancs relacionats entre si, il·luminació...) les zones de trobada com entrades d'equipaments, parades de transport públic, comerços i carrers més utilitzats perquè les persones puguin relacionar-se.

Recuperació i respecte de la memòria de la comunitat

Recuperant la memòria de la comunitat fent un registre de la documentació, registrant la memòria oral, recuperant camins, espais o paisatges que afavoreixin el reconeixement de la comunitat. Respectant els elements urbanístics que formen part de la identitat del barri.

Sensibilització i creació de xarxes de suport en casos de violència masclista, i promoció de xarxes d'autodefensa feminista

Promovent la creació i el suport a aquestes xarxes perquè les i els joves es puguin organitzar i lluitar per espais d'oci nocturn lliure de violència masclista i que no siguin heteronormatius.

Elaboració d'Auditories de seguretat urbana amb perspectiva de gènere en àmbits d'oci nocturn

Les Auditories de seguretat urbana amb perspectiva de gènere són una eina de diagnòstic urbà, basada en una anàlisi integral dels aspectes socials, físics i funcionals que condicionen la percepció de seguretat en l'espai aplicant una perspectiva de gènere interseccional. Impliquen un treball conjunt entre personal tècnic, organitzacions de dones, altres organitzacions de la societat civil i persones que treballen en el territori, en col·laboració amb un equip facilitador i redactor de l'Auditoria. Es desenvolupa aplicant un repertori d'eines i mètodes participatius per obtenir informació sobre com impacta la seguretat en la vida quotidiana de les persones.